

Indicatoren Kwaliteit Huisartsenzorg bij patiënten met COPD

Versie 3.2

Oktober 2022

Specificaties

Het NHG maakt Standaarden voor de huisarts. Voor het interne kwaliteitsbeleid van de huisarts(praktijk) maakt het NHG indicatoren voor het medisch handelen, o.a. voor gebruik als spiegelinformatie. Deze indicatoren raken de kern van de NHG-standaard, zijn betrouwbaar, beperkt in aantal en worden verzameld in het reguliere zorgproces.

Deze indicatoren zijn ontwikkeld ten behoeve van het eigen kwaliteitsbeleid van huisarts of zorggroep. Deze indicatoren zijn niet getoetst aan de criteria van ZINL voor gebruik voor externe doeleinden. Voor meer informatie hieromtrent, zie:

https://www.nhg.org/sites/default/files/content/nhg_org/images/rapport-ketenindicatoren_voor_inkoop-28sep17.pdf

Gebaseerd op de NHG Standaard COPD, versie 5.0, april 2021

Inclusies:

- diagnose COPD

Exclusies:

- geen

Zie ook documentatie over

- berekening leeftijd, duur inschrijving en duur hoofdbehandelaar
- specificaties exporteren data

Toelichting

[Aanvullingen tbv gebruik bij zorggroepen en voor de InEen Benchmark](#)

Het NHG en InEen willen binnen het domein van de huisartsenzorg gebruik maken van dezelfde zorginhoudelijke indicatoren. Bij de populatiegegevens bestaat er bij InEen behoefte aan enkele aanvullende gegevens; deze zijn gearceerd aangegeven.

Daarnaast kunnen er enkele zorginhoudelijke indicatoren zijn waarover eerder al afspraken zijn gemaakt voor gebruik in de zogenaamde InEen Benchmark. Voor de uniformiteit in de documentatie worden deze indicatoren hier aanvullend vermeld, eveneens gearceerd. De indicatoren die voor de InEen Benchmark gebruikt worden zijn aangeduid met 'BM' in de kolom 'indicatie nummer'.

Bepalen populatie (tellers en noemers)

Hoewel het NHG en InEen gebruik willen maken van dezelfde zorginhoudelijke indicatoren, is er wel een verschil in de populatie waarover wordt gerapporteerd. Dit heeft gevolgen voor zowel de tellers als de noemers. Hierbij spelen twee zaken:

1. voornamelijk zijn er verschillen op detailniveau bij de selectiecriteria hoofdbehandelaar en inschrijving vaste patiënt,
2. bij rapportages voor zorggroepen gaat het om de deelpopulatie die zorg ontvangt via geïntegreerde eerstelijns zorg.

Voor de indicatoren huisartsenzorg gaat het over alle patiënten in de praktijkpopulatie die voldoen aan de inclusiecriteria: diagnose, vaste patiënten die 12 maanden of meer zijn ingeschreven in de praktijk en huisarts voor 12 maanden of meer hoofdbehandelaar.

Voor programmatische zorg (zorggroepen) is dit momenteel op detailniveau iets anders gespecificeerd, namelijk om patiënten die voldoen aan de diagnostische criteria, waarbij de huisarts hoofdbehandelaar is en die zijn ingeschreven in de praktijk (vaste patiënten). In aanvulling hierop gaat het om patiënten die zorg ontvangen voor 12 maanden of meer via geïntegreerde eerstelijns huisartsenzorg, ook wel programmatische zorg of ketenzorg genoemd. De selectie van patiënten die zorg ontvangen via geïntegreerde eerstelijnszorg kan worden gemaakt op basis van de uitkomst van de bepaling 'deelname ketenzorg'.

In de beschrijving van tellers en noemers is dit onderscheid in deze documentatie nader uitgewerkt in de vorm van enkele [variabelen] voor de parameters waarin er verschil is tussen huisartsenpraktijk (NHG) en zorggroep (InEen). Het gaat om de volgende variabelen:

- [huisarts] voor de selectie op de bepaling hoofdbehandelaar met uitkomst huisarts, volgens de criteria in de tabel hieronder;
- [inschrijving] voor de selectie op de uitkomst inschrijving als vaste patiënt, volgens de criteria in de tabel hieronder;
- [populatie]: deze variabele is samengesteld uit de gegevens hoofdbehandelaar, inschrijving en zorgverlening (deelname ketenzorg COPD) volgens de criteria in de overzichtstabel hieronder.

Overzicht verschillen selectie populatie

populatie	huisartsenzorg	geïntegreerde eerstelijns zorg
diagn. criteria	diagnostische criteria	diagnostische criteria
hoofdbehandelaar	huisarts \geq 12 maanden	huisarts
inschrijving	vaste patiënt \geq 12 maanden	vaste patiënt
zorgverlening (als onderdeel van de variabele populatie)	niet van toepassing	inclusie: deelname ketenzorg COPD, ja, \geq 12 maanden
		exclusie: deelname ketenzorg ouderen, 3832, OZKZ AZ; waarde 1 (ja)

Merk op dat bij de variabelen [huisarts] en [inschrijving] het onderscheid geen betrekking heeft op de uitkomst, maar alleen op de termijn voor een geldige waarde. Bij de variabele [zorgverlening] is er zowel een onderscheid bij de uitkomst (van de bepaling deelname ketenzorg COPD), als ook in de termijn voor een geldige uitkomst.

Aanpassing in versie 2.1 tov versie 2.0, 8 juni 2016

- Volgnummer 14, indicator 8: % patiënten met COPD met BMI < 21 of met registratie 'ongewenst gewichtsverlies' met uitkomst 'ja'. Omschrijving van de teller aangepast. Teller moet zijn: patiënten met COPD met registratie van de BMI in de afgelopen 12 maanden én met registratie 'ongewenst gewichtsverlies' in de afgelopen 12 maanden waarbij BMI < 21 of 'ongewenst gewichtsverlies' met uitkomst 'ja'
- Inclusie criteria: leeftijd ouder dan 40 jaar (> 40) vervallen
- Tekstueel aangevuld en aangepast om tot één documentatie te komen met InEen.
- Toegevoegd: populatiegegevens voor zorggroep en InEen (gearceerd)
- Volgnummering daarop aangepast
- Indicatie toegevoegd bij die indicatoren die van toepassing zijn voor de landelijke Benchmark van InEen; in de kolom indicatornummer: BM

Aanpassing in versie 2.2 tov versie 2.1, 3 oktober 2016

- tekstueel onder 'toelichting': NB
- deelname ketenzorg COPD opgenomen als alternatief om populatie bij zorggroep te selecteren
- Indicator 8, correctie bij ziektelast met uitkomst 'licht'. Het identificatienummer van de uitkomst 'licht' moet zijn 389.
- Indicator volgnummer 21, % met spirometrie, komt niet meer voor in de benchmark en is vervallen.
- volgnummers aangepast

Aanpassingen in versie 2.3 tov versie 2.2, maart 2017

- inleidende tekst over de toepassing van deze indicatoren aangepast.
- aangepast aan afspraken Benchmark 2018
 - indicator % met registratie BMI vervalt
 - indicator % met 2 of meer corticosteroïd stootkuur vervalt
- volgnummers hernummerd

Aanpassingen in versie 2.4 tov versie 2.3, maart 2018

- Inhalatiecorticosteroïden, ICS: ATC rubrieken aangepast
- lichaamsbeweging: nieuwe bepaling toegevoegd, Lichaamsbeweging vlg. beweegrichtl 2017, 3958, BWRL AQ
- voor ketenzorg deelname ouderenzorg als exclusie opgenomen

Aanpassingen in versie 3 tov versie 2.4 van augustus 2019

- Gebaseerd op nieuwe versie van de NHG Standaard COPD, april 2021
- Bepaling 'controlebeleid COPD' wordt niet meer gebruikt bij de samenstelling van indicatoren; alleen diagn. bepaling deelname ketenzorg
- Exacerbatie vervangen door longaanval
- Registratie ziektelast COPD aangepast aan actuele versie NHG Standaard, nieuwe diagn. bepaling, 4035, ZLC2 RA, ziektelast COPD vlg. NHG Standaard 2021
- R44 voor griepvaccinatie vervallen; griepvaccinatie wordt afgeleid van ATC-code

Aanpassingen in versie 3.1 tov versie 3 van november 2021

- Formulering van indicatoren 16 en 17 (longfunctie) tekstueel aangepast
- Bepaling FEV1 post-BD met eigen med % v voorspeld toegevoegd bij indicator 16 en 17

Aanpassingen in versie 3.2 tov versie 3.1 van maart 2022

- Indicatoren over roken aangepast: bepaling 4013, ROST AQ, toegevoegd en formules aangepast.
- ATC codes voor inhalatie corticosteroiden aangepast

Beschrijving van benodigde data per indicator

Volgnummer: nummering van alle benoemde indicatoren

Indicatornummer: nummering van de door het NHG beschreven indicatoren; BM 2019 geeft aan dat deze indicator voorkomt in de InEen Benchmark

grijs gearceerd: aanvullende indicatoren tbv de InEen Benchmark (wel volgnummer, geen indicator nummer)

volgnr.	ind. nr.	omschrijving	opmerking
		Populatie	
1	BM	% patiënten met COPD in praktijkpopulatie noemer: vaste, ingeschreven patiënten	COPD: ICPC R95, op episodelijst, actuele episode
2		% patiënten met COPD onder behandeling in de eerste lijn (hoofdbehandelaar is [huisarts]) in de praktijkpopulatie noemer: vaste, ingeschreven patiënten	Hoofdbehandelaar COPD: 2407, COHB RZ = 48, 'huisarts', laatste waarde ooit
3	BM	% patiënten met COPD onder behandeling bij med. specialist in de praktijkpopulatie noemer: vaste, ingeschreven patiënten	hoofdbehandelaar COPD: 2407, COHB RZ = 49, 'specialist'; laatste waarde ooit
4	BM	% patiënten met COPD onder behandeling in de eerste lijn (hoofdbehandelaar is [huisarts] en [inschrijving]) noemer: vaste, ingeschreven patiënten	
5	BM	% patiënten met COPD onder behandeling in de eerste lijn (hoofdbehandelaar is [huisarts] en [inschrijving]) met zorgverlening via basishuisartsenzorg (op basis van uitslag deelname ketenzorg COPD) noemer: vaste, ingeschreven patiënten	Deelname ketenzorgprogramma COPD, 3829, COKZ RZ= 2, 'nee'

volgnr.	ind. nr.	omschrijving	opmerking
6	BM	% patiënten met COPD onder behandeling in de eerste lijn (hoofdbehandelaar is [huisarts] en [inschrijving] met zorgverlening via geïntegreerde eerstelijnszorg (ketenzorg, programmatische zorg; op basis van bepaling deelname ketenzorg COPD) voor 12 maanden of meer noemer: vaste, ingeschreven patiënten	Deelname ketenzorgprogramma COPD: 3829, COKZ RZ= 1, 'ja', ≥ 12 maanden
		Monitoring	
7	1	% patiënten met COPD en met registratie ziektelast in de afgelopen 12 maanden noemer: patiënten met COPD in [populatie]	Ziektelast COPD: 4035, ZLC2 RA, , laatste waarde afgelopen 12 maanden
8	2	% patiënten met COPD en registratie ziektelast in de afgelopen 12 maanden met ziektelast 'licht' noemer: patiënten met COPD in [populatie] en met registratie ziektelast in de afgelopen 12 maanden	Ziektelast COPD: 4035, ZLC2 RA, = 389, 'licht', laatste waarde afgelopen 12 maanden
9	3	% patiënten met COPD en registratie ziektelast in de afgelopen 12 maanden met ziektelast 'verhoogd' noemer: patiënten met COPD in [populatie] en met registratie ziektelast in de afgelopen 12 maanden	Ziektelast COPD: 4035, ZLC2 RA, = 30, 'verhoogd', laatste waarde afgelopen 12 maanden
10	4 BM 2023	% patiënten met COPD en met registratie functioneren (CCQ of MRC) in de afgelopen 12 maanden noemer: patiënten met COPD in [populatie]	CCQ: gem. score alle klact/beperk. COPD(CCQ) 2402, CCQT RQ, laatste waarde afgelopen 12 maanden of MRC: mate van dyspneu (MRC-schaal) 2210, MRCD RQ, laatste waarde afgelopen 12 maanden

volgnr.	ind. nr.	omschrijving	opmerking
11	5	% patiënten met COPD en met registratie mate van functioneren (CCQ of MRC) in de afgelopen 12 maanden en met $CCQ \geq 2$ of $MRC \geq 3$ noemer: patiënten met COPD in [populatie] en met registratie van de mate van functioneren (CCQ of MRC) in de afgelopen 12 maanden	CCQ, gem. score alle klact/beperk. COPD(CCQ): 2402, CCQT RQ ≥ 2 , laatste waarde afgelopen 12 maanden of MRC, mate van dyspneu (MRC-schaal): 2210, MRCD RQ, ≥ 3 laatste waarde afgelopen 12 maanden
12	6	% patiënten met COPD en met registratie BMI in de afgelopen 12 maanden én met registratie 'ongewenst gewichtsverlies' in de afgelopen 12 maanden noemer: patiënten met COPD in [populatie]	BMI, Quetelet-index (BMI) patiënt: 1272, QUET AO, laatste waarde afgelopen 12 maanden en Ongewenst gewichtsverlies: 2673, GEWV AA, laatste waarde afgelopen 12 maanden
143	7	% patiënten met COPD met registratie van de BMI in de afgelopen 12 maanden én met registratie 'ongewenst gewichtsverlies' in de afgelopen 12 maanden waarbij BMI < 21 of 'ongewenst gewichtsverlies' met uitkomst 'ja' noemer: patiënten met COPD in [populatie] en met registratie van de BMI in de afgelopen 12 maanden én met registratie 'ongewenst gewichtsverlies' in de afgelopen 12 maanden	BMI, Quetelet-index (BMI) patiënt: 1272, QUET AO < 21 , laatste waarde afgelopen 12 maanden Ongewenst gewichtsverlies: 2673, GEWV AA = 1, 'ja', laatste waarde afgelopen 12 maanden
14	8	% patiënten met COPD en met registratie 'aantal longaanvallen in afgelopen 12 maanden' in de afgelopen 12 maanden noemer: patiënten met COPD in [populatie]	Aantal longaanvallen COPD/astma in 12 mnd: 3549, COAE RQ, laatste bepaling in afgelopen 12 maanden NB. aantal longaanvallen is nul (0) is een valide uitslag.
15	9 BM 2023	% patiënten met COPD met ≥ 2 longaanvallen in de afgelopen 12 maanden noemer: patiënten met COPD in [populatie] en met registratie van het 'aantal longaanvallen in de afgelopen 12 maanden' in de afgelopen 12 maanden	Aantal longaanvallen COPD/astma in 12 mnd: 3549, COAE RQ ≥ 2 , laatste bepaling in afgelopen 12 maanden

volgnr.	ind. nr.	omschrijving	opmerking
16	10	% patiënten met COPD en met registratie longfunctie (FEV1 (pré-BD) met eigen medicatie of FEV1 post-BD met eigen medicatie of FEV1 post-BD % van voorspeld) in de afgelopen 36 maanden noemer: patiënten met COPD in [populatie]	3690, FVEM RL MP, FEV1 (pré-BD) met eigen medicatie % van voorspeld, of 4053, FVNE RL MP, FEV1 post-BD met eigen medicatie % van voorspeld, of 1678, FVNB RL MP, FEV1 post-BD % van voorspeld laatste waarde afgelopen 36 maanden
17	11	% patiënten met COPD met verminderde longfunctie (FEV1 (pré-BD) met eigen medicatie of FEV1 post-BD met eigen medicatie of FEV1 post-BD % van voorspeld < 50 %) noemer: patiënten met COPD in [populatie] met een registratie in de afgelopen 36 maanden van de longfunctie (FEV1 (pré-BD) met eigen medicatie of FEV1 post-BD met eigen medicatie of FEV1 post-BD % van voorspeld)	3690, FVEM RL MP, FEV1 % voorspeld post-BD met eigen medicatie, < 50 % of 4053, FVNE RL MP, FEV1 post-BD met eigen medicatie % van voorspeld, < 50 % of 1678, FVNB RL MP, FEV1 post-BD % van voorspeld: < 50 % laatste waarde afgelopen 36 maanden
18	12 BM 2023	% patiënten met COPD waarvan het rookgedrag actueel en bekend is noemer: patiënten met COPD in [populatie]	Roken: 1739, ROOK AQ: 3, "nooit", laatste bepaling ooit of (4, "voorheen" of 1, "ja"), laatste waarde in afgelopen 12 maanden), of 4013, ROST AQ: 644, roker, laatste meting afgelopen jaar, of 645, stopper, laatste meting afgelopen jaar, of 646, ex-roker, laatste meting ooit, of 647, nooit roker, laatste meting ooit
19	13 BM 2023	% patiënten met COPD die roken in de groep patiënten waarvan het rookgedrag actueel en bekend is	Roken: 1739, ROOK AQ: 1, 'ja'; laatste meting in afgelopen 12 maanden, of

volgnr.	ind. nr.	omschrijving	opmerking
		noemer: patiënten met COPD in [populatie] waarbij het rookgedrag actueel en bekend is.	4013, ROST AQ: 644, roker, laatste meting afgelopen jaar
20	14 BM 2023	% patiënten met COPD en met registratie mate van beweging in de afgelopen 12 maanden noemer: patiënten met COPD in [populatie]	Lichaamsbeweging volgens norm gezond bewegen: 3239, NNGB AQ of Lichaamsbeweging vlgz beweegrichtl: 2017, 3958, BWRL AQ, laatste waarde afgelopen 12 maanden
		Behandeling	
21	15	% patiënten met COPD met influenza vaccinatie in de afgelopen 12 maanden noemer: patiënten met COPD in [populatie]	Influenza vaccinatie: ATC-code J07BB bij voorschriften, laatste registratie in afgelopen 12 maanden
22	16	% patiënten met COPD die behandeld worden met inhalatie corticosteroïden (ICS) (≥ 1 voorschrift in afgelopen 12 maanden) noemer: patiënten met COPD in [populatie]	Inhalatie corticosteroïden (ICS, inclusief combinatiepreparaten): R03BA of R03AK (06 t/m 14) of R03AL (08, 09, 11 of 12), ≥ 1 voorschrift(en) inhalatie corticosteroïden (ICS) in de afgelopen 12 maanden
23	17 BM 2023	% patiënten met COPD en met ≥ 1 voorschrift(en) inhalatie medicatie in de afgelopen 12 maanden en controle inhalatie techniek in de afgelopen 12 maanden noemer: patiënten met COPD in [populatie] met gebruik ≥ 1 voorschrift(en) van inhalatie medicatie in de afgelopen 12 maanden	Inhalatietechniek: 1608, ASIT RQ: laatste meting in afgelopen 12 maanden Inhalatie medicatie: ATC, R03A of R03B

Overzicht benodigde data

Episode:

R95, COPD

Bepalingen:

2407, COHB RZ, Hoofdbehandelaar
3829, COKZ RZ, Deelname ketenzorg COPD
3832, OZKZ AZ, deelname ketenzorg ouderen
3013, ZLCP RA, Ziektelast COPD: **vervallen**
4035, ZLC2 RA, ziektelast COPD vlgs NHG Standaard 2021
2402, CCQT RQ, gem. score alle klacht/beperk. COPD(CCQ)
2210, MRCD RQ, mate van dyspneu (MRC-schaal)
1272, QUET AO, Quetelet-index (BMI) patiënt
2673, GEVV AA, Ongewenst gewichtsverlies
3549, COAE RQ, aantal longaanvallen COPD/astma in 12 mnd
1678, FVNB RL MP, FEV1 post-BD % van voorspeld
3690, FVEM RL MP, FEV1 met eigen medicatie % van voorspeld
4053, FVNE RL MP, FEV1 post-BD met eigen medicatie % van voorspeld
1739, ROOK AQ, Roken
3239, NNGB AQ, Lichaamsbeweging volgens norm gezond bewegen
3958, BWRL AQ, Lichaamsbeweging vlgs beweegrichtl 2017
1608, ASIT RQ, Inhalatietechniek
4013, ROST AQ, rookstatus Zorgstand. Tabaksverslav 2019

ATC

Inhalatie medicatie: ATC R03A of R03B

Inhalatie corticosteroiden (ICS, inclusief combinatiepreparaten): R03BA of R03AK (06 t/m 14) of R03AL (08, 09, 11 of 12)

Influenzavaccinatie: ATC, J07BB